

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 5. veljače 2025.

Analiza presude

Šatvar protiv Hrvatske
zahtjev br. 20497/19

čl. 6. Konvencije – pravo na obrazloženu odluku

*Nedostatno obrazložene presude
povodom radnog spora
dovele su do povrede čl. 6. Konvencije*

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od tri suca objavio je 22. listopada 2024. presudu kojom je utvrdio povredu čl. 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) jer domaći sudovi nisu dovoljno obrazložili presude u predmetu podnositelja.

Podnositelju zahtjeva, članu sindikata, poslodavac je otkazao ugovor o radu bez potrebne suglasnosti sindikata. Nakon što poslodavac nije uvažio njegov zahtjev za zaštitu prava, podnositelj je podnio tužbu Općinskom građanskom sudu u Zagrebu (dalje: OGS) za utvrđenje izvanrednog otkaza nedopuštenim. U međuvremenu, Trgovački sud u Zagrebu je po službenoj dužnosti imenovao D.T.-a privremenim upraviteljem društva poslodavca, obzirom da je jedinom članu uprave koji je bio upisan u sudski registar istekao mandat. Imenovanje D.T.-a bilo je upisano u sudski registar. D.T. je donio odluku o stavljanju izvan snage odluke o izvanrednom otkazu (dalje: odluka) pa je podnositelj povukao tužbu za utvrđenje izvanrednog otkaza nedopuštenim. Unatoč donesenoj odluci, poslodavac je zabranio podnositelju ulazak u radne prostorije te mu je onemogućio povratak na posao. Podnositelj je potom podnio tužbu za naknadu zaostalih plaća i naknadu štete, te radi sudskog raskida ugovora o radu. Općinski radni sud u Zagrebu je odbio tužbu podnositelja. U obrazloženju je naveo da D.T. nije bio ovlašten zastupati poslodavca iako je u relevantno vrijeme bio upisan u sudskom registru kao osoba ovlaštena za zastupanje društva. Utvrdio je da je prije imenovanja D.T.-a, društvo imenovalo druga dva člana uprave, što je u sudski registar bilo upisano tek nakon donošenja sporne odluke, a za koju je utvrdio da je bila ništeta. Štoviše, naveo je da je upis u sudski registar samo deklaratorne naravi i da je imenovanje dva člana uprave bilo valjano. Utvrdio je i da podnositelj nikad nije pobijao odluku o otkazu ugovora o radu pred sudom. Županijski sud u Zagrebu je odbio podnositeljevu žalbu i potvrdio prvostupanjsku presudu. Vrhovni sud je odbio reviziju podnositelja, dok je Ustavni sud odbacio njegovu ustavnu tužbu kao neosnovanu. U međuvremenu, upravitelj koji je podnositelju otkazao ugovor o radu je osuđen pravomoćnom presudom zbog zlouporabe podnositeljevih prava iz radnog odnosa jer je podnositelju nezakonito otkazao ugovor o radu bez suglasnosti relevantnog sindikata.

Pred Europskim sudom podnositelj je prigovorio povredi čl. 6. st. 1. Konvencije smatrajući da su odluke domaćih sudova bile proizvoljne i da sudovi nisu obrazložili svoje presude, točnije nisu razmotrili pravni učinak upisa u sudski registar u odnosu na treću osobu koja postupa u dobroj vjeri.

Obzirom da je zadaća Konvencije jamčiti prava koja su praktična i djelotvorna, a ne teoretska ili iluzorna, pravo na pošteno suđenje se ne može smatrati učinkovitim ako se zahtjevi i primjedbe stranaka uistinu ne saslušaju, odnosno ako ih sud ne ispita pravilno. Slijedom navedenog, sudovi bi trebali na odgovarajući način obrazložiti činjenice na kojima temelje svoje presude. Europski sud je istaknuo da iako obveza obrazlaganja odluke ne zahtijeva pružanje detaljnog odgovora na svaku tvrdnju, podrazumijeva se da stranke u postupku mogu očekivati konkretan i izričit odgovor suda na tvrdnje odlučujuće za ishod postupka. Međutim, obveza sudova da daju odgovarajuće obrazloženje može ovisiti o prirodi same odluke, te se mora odrediti sukladno okolnostima pojedinog predmeta (*Zayidov protiv Azerbejdžana (br. 2)*, br. 5386/10, st. 91., 24. ožujka 2022.).

Prvostupanjski sud je smatrao da je valjanost sporne odluke bila odlučujuća za okončanje postupka i utvrdio da je ta odluka bila ništetna, te da je odluka o otkazu ugovora o radu podnositelja ostala na snazi. Drugostupanjski sud je smatrao da je valjanost odluke nebitna jer je ugovor o radu podnositelja neopozivo raskinut stoga što podnositelj nije pobijao odluku o otkazu pred sudom. Vrhovni sud se upustio u ispitivanje valjanosti sporne odluke i utvrdio da D.T. nije bio ovlašten donijeti tu odluku. Slijedom navedenog, Europski sud nije prihvatio tvrdnju zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom da je nacionalni postupak bio ograničen na utvrđivanje činjenice je li poslodavac mogao staviti izvan snage odluku o otkazu jer podnositelj nije naveo da je ranije već pobijao u sudskom postupku odluku o otkazu ugovora o radu. Međutim, Europski sud je smatrao da je podnositeljev propust da spomene svoju raniju tužbu postao nebitan, jer je upravo Vrhovni sud utvrdio da je sporna odluka bila ništetna jer D.T. nije bio osoba ovlaštena za zastupanje društva poslodavca.

Hrvatski sudovi su utvrdili da je upis u sudski registar bio samo deklaratorne naravi, da su druga dva člana uprave društva poslodavca bila valjana imenovana, te da je sporna odluka o stavljanju izvan snage odluke o izvanrednom otkazu bila ništetna. Međutim, hrvatski sudovi su zanemarili tvrdnju podnositelja da je D.T. bio jedina osoba upisana u sudski registar, temeljem čega je bio ovlašten samostalno i pojedinačno zastupati društvo. Štoviše, podnositelj nije imao saznanja da su druga dva člana imenovana na taj položaj.

Podnositelj se u postupku pred domaćim sudovima pozivao na jedno od općih načela hrvatskog prava trgovačkih društava, odnosno da se svatko tko postupa u dobroj vjeri mora moći pozvati na podatke upisane u sudskom registru. Takvo stajalište je imalo uporište i u sudskoj praksi na koju se pozvao podnositelj, a u kojoj je utvrđeno da deklaratorna narav upisa u sudski registar nije isključila načelo javnosti i načelo pozivanja na stanje upisa u sudskom registru, osim za osobe kojima je bilo poznato ili im je moralo biti poznato da se stanje upisa razlikuje od stvarnog stanja.

Europski sud je naveo da on nije žalbeni sud za nacionalne sudove, te da nije njegova zadaća baviti se činjeničnim ili pravnim pogreškama koje je navodno počinio nacionalni sud, osim ako, i u mjeri u kojoj, su time povrijeđena prava i slobode zajamčene Konvencijom (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala* [VV], br. 55391/13 i dva druga zahtjeva, st. 186., 6. studenoga 2018.). Slijedom navedenog, naveo je da nije njegova zadaća utvrđivati je li D.T. bio ovlašten donijeti spornu odluku ili je li podnositelj znao ili trebao znati da su

imenovana druga dva člana uprave društva poslodavca. Međutim, domaći sudovi uopće nisu uzeli u obzir tvrdnju podnositelja da je postupao u dobroj vjeri, pozivajući se na upis u relevantnom javnom registru i nisu pokušali utvrditi relevantne činjenice. Štoviše, Europski sud je naveo da je upravo tvrdnja podnositelja da je postupao u dobroj vjeri mogla biti odlučujuća za postupak.

Stoga je Europski sud utvrdio da presude građanskih sudova u predmetu podnositelja nisu bile dostatno obrazložene uslijed čega je povrijeđen čl. 6. st. 1. Konvencije.

Za utvrđenu povredu Europski sud je podnositelju dodijelio 2.490 EUR na ime troškova i izdataka. U odnosu na naknadu imovinske štete, Europski sud je odbio zahtjev podnositelja jer je sukladno odredbama hrvatskog Zakona o parničnom postupku imao mogućnost podnijeti prijedlog za ponavljanje postupka.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2025. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava